

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

« 22 » декабрь 2019 ел

№ 1170

“2020 елда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү” муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Юл хәрәкәте иминлеге турында» 1995 елның 10 декабрэндәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген үстерү, юл-транспорт һәлакәтләрен чикләү һәм аларның авыр нәтижәләрен киметү буенча чараларны гамәлгә ашыру турында» 2018 елның 17 декабрэндәге 1149 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә Арча районы башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. “2020 елда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү” муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Башкарма комитет житәкчесе

И.Ә. Галимуллин

РАСЛАНГАН

Арча муниципаль районы
башкарма комитетының

«28» сентябрь 2019 ел, № 1170
карары белән

**"2020 ЕЛДА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ЮЛ
ХЭРӘКӘТЕ ИМИНЛЕГЕН ҮСТЕРҮ"**

**МУНИЦИПАЛЬ
ПРОГРАММАСЫ**

Эчтәлек

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ	3
I. Проблеманы нигезләү.	5
II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.	16
III. Программа чаралары исемлеге.	17
IV. Программаны ресурслар белән тәэмин итү.	17
V. Программаны тормышка ашыру механизмы.	18
1 нче кушымта. Максатчан программа методының булмавы шартларында авариялелекнең көтелгән күрсәткече	19
2 нче кушымта. Авариялелек күрсәткечләренә ирешүнең көтелгән динамикасы	19
3 нче кушымта. Программа чаралары исемлеге	20
4 нче кушымта. "2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген үстерү" федераль максатчан программаны тормышка ашыруның еллар буенча максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	23

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	"2020 елда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" муниципаль программасы
Программаны эшләү өчен нигез	<p>1. РФ Хөкүмәтенен "2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген үстерү" федераль максатчан программа турында" 2013 елның 3 октябрдәгә 864 номерлы карары (2017 елның 13 декабрдәгә үзгәрешләр белән).</p> <p>2. "2014 – 2020 елларга Татарстан Республикасында жәмәгәт тәртибен тәмин итү һәм жинятычелеккә каршы көрәш" Дәүләт программасын ("2014–2020 елларга Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру" 2 нче ярдәмче программа) раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 16 октябрдәгә 764 номерлы карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 16 декабрдәгә 938 номерлы карары нигездәгә үзгәрешләр белән).</p> <p>3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2020 елга кадәр Татарстан Республикасында юлларда яшәш иминлеген тәмин итү концепциясен раслау турында» 2011 елның 30 маендагы 439 нчы карары.</p> <p>4. «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» 2014 елның 6 декабрдәгә ПУ-1115 номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы.</p> <p>5. «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген үстерү, юл-транспорт һәлакәтләрен азайту һәм алар салган зыянын зурлыгын киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» 2018 елның 17 декабрдәгә 1149 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары</p>
Программаның координаторы	Арча муниципаль районы Советы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	<p>1. Арча муниципаль районы башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге.</p> <p>2. Россия Эчке эшләр министрлыгының Арча районы буенча бүлегенен ЮХИДИ бүлекчәсе.</p> <p>3. "Арча муниципаль районы башкарма комитетының финанс-бюджет палатасы" муниципаль казна учреждениесе.</p> <p>4. "Арча муниципаль районы гражданнарны яклау идарәсе" муниципаль казна учреждениесе</p> <p>Арча районының «Юл хәрәкәте иминлеге» ДБУ бүлекчәсе</p>

	катнашында эшлэнде.
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Программаның максаты-юл-транспорт һәләкәтләреннән һәләк булучылар һәм зыян күрүчеләр (шул исәптән балалар) булган юл-транспорт һәләкәтләренең санын киметү, гражданның тормышын, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, райондагы юлларда хәрәкәтнең имин шартларына аларның законлы хокукларын гарантияләүне арттыру.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кешеләрнең һәләк булу ихтималы аеруча зур булган юл-транспорт һәләкәтләрен булдырмау; - юл-транспорт һәләкәтләрендә имгәнүләрне киметү; - юл-транспорт һәләкәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын камилләштерү; - юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча эшчәнлек белән идарә итү системасын камилләштерү; - юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый аңын һәм жаваплылыгын үстерү; - жирле әһәмияткә юлларда куркыныч урыннарны (участоклар) бетерү; - урамнарда һәм юлларда юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү системасын камилләштерү; - авария-коткару эшләренең нәтижәләлеге арттыру.
Программаның максатчан күрсәткечләр һәм индикаторлары	<ul style="list-style-type: none"> - юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган кешеләр саны; - юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган балалар саны; - социаль хәвеф (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар саны 100 мең кешегә); - транспорт хәвефе (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар саны, 10 мең транспорт чарасына). <p>Күрсәткечләр һәм индикаторлар программаның 4 нче кушымтасында күрсәтелгән.</p>
Программаны тормышка ашыру сроклары	Программа 2020 елда тормышка ашыру өчен исәпләнгән
Финанслау күләме һәм чыганаclarы	Арча муниципаль районы бюджеты 2 204 127 сум күләмдә.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2020 елда юл-транспорт һәләкәтендә һәләк булган кешеләр санын 2012 ел белән чагыштырганда (9 кеше) 28,82 процентка, кимендә 3 кешегә киметү (9-3=6). 2. Максатчан индикаторлар нигезендә 2020 елда юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган балалар саны күрсәткече бетәргә

аның социаль-икътисадый нәтижелелеге күрсәткечләрә	<p>тиеш. 2012 елның төп күрсәткече-1 бала.</p> <p>3. Социаль хәвәфне киметү (100 мең кешегә юл-транспорт һәләкәте нәтижәсендә һәлак булган затлар саны) 11,8 берәмлеккә кадәр (2012 елның база күрсәткече белән чагыштырганда-30,5% , 53 мең кешегә-17).</p> <p>4. Транспорт хәвәфен киметү (юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә 10 мең транспорт чарасына һәлак булган затлар санын 1,1 күрсәткеченә кадәр киметү (2012 елның база күрсәткече белән чагыштырганда -36,07%, 5394 транспорт чарасына 1,7).</p>
--	--

I. ПРОБЛЕМАНЫ НИГЕЗЛӘУ

Юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тәмин итү проблемасы районның социаль-икътисади үсешендәге өстенлекле юнәлешләр арасына керә.

Региональ һәм жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары муниципаль район инфраструктурасының мөһим элементы булып тора, аларның озынлыгы:

Атамасы	Озынлыгы, км			
	Барлыгы	Асфальт	Вак таш	Жир (грунт)
"Арча шәһәрә" муниципаль берәмлеге юл-урам челтәрә	151,625	65,070	48,015	38,540
Жирлекләренә урам-юл челтәрә	340,704	31,735	157,788	151,181
Муниципаль автомобиль юллары, шәһәрнең урам-юл челтәрәнен исәпкә алмыйча	1,890	0,900	0	0,990
Муниципаль автомобиль юллары, авыл жирлекләре урам-юл челтәрәнен исәпкә алмыйча	236,485	6,544	18,970	210,971
2019 елның декабрәненә жирле әһәмияттәге юлларның озынлыгы	730,704	104,249	224,733	401,682
2019 елның 1 гыйнварына төбәк әһәмиятендәге юлларның озынлыгы	438,881	380,994	23,557	34,33
Районда автомобиль юллары барлыгы	1169,585	485,243	248,29	436,012

Районда торак пунктлар саны	128
Каты өслекле керү юллары булмаган торак пунктлар саны	26 (Грунт)

Теркэлгән транспорт чаралары саны

Еллар	Теркэлгән	Физик затлар	Юридик затлар	Шул исәптән дәүләт һәм муниципаль милек
2009 ел	4048	3694	354	162
2010 ел	4999	4652	347	74
2011 ел	6126	5762	364	98
2012 ел	5392	5084	308	36
2013 ел	5955	5595	360	50
2014 ел.	6066	5693	373	78
2015 ел	3866	3611	255	52
2016 ел.	4986	4790	196	52
2017 ел.	4605	4342	263	98
2018	2138	1966	172	73
2019 11ай	2121	1946	175	52

Машина йөртү таныклығы бирелгән

Еллар	барлығы	шул исәптән, алмаштыру
2009 ел	14894	10746
2010 ел	9290	5676
2011 ел	9125	4988
2012 ел	7450	3014
2013 ел	7852	3566
2014 ел	8061	3861
2015 ел	7033	3455
2016 ел	6754	3778
2017 ел	6280	4377
2018 ел	8585	6830

2019 11 ай	11033	8651
------------	-------	------

**Россия Эчке эшләр министрлығының Арча районы буенча бүлегенен
ЮХИДИ бүлекчәсе**

Хезмәткәрләр штаты, шул исәптән:	12
Бүлек башлыгы	1
РЭО начальнигы	1
РЭО өлкән дәүләт инспекторы	1
РЭО дәүләт инспекторы	4
ЮХИДИ бүлеге өлкән дәүләт инспекторы	1
Юл-патруль хезмәте өлкән инспекторы	1
Юл-патруль хезмәте инспекторы	2
Махсус транспорт, шул исәптән:	5
ЛАДА 217050 2013 ел	1
ЛАДА 217050 2013 ел	1
LADA XRAY 2019 ел	1
Укыту (учебный) автомобиле ЛАДА 217030 2013 ел	1
Газ – 2110 укыту автомобиле 2008 ел	1
Техник чаралар һәм приборлар, шул исәптән:	6
"Кордон-Темп" фоторадар күчмә комплексы	3
Готкарланган транспорт чараларын саклау һәм транспортлау:	1
«Юл хәрәкәте иминлеге» АКБОНың махсуслаштырылган туктау урыны (автостоянка) 40 машинага	1
ISUZU маркалы "Юл хәрәкәте иминлеге" АКБО эвакуаторы	1
Транспорт чараларын техник карау:	
"Таттехконтроль" ААЖ	1

Авариялелек торышы

Еллар	Барлығы ЮТһ	Матди зыян белән	Зыян күрүчеләр белән А-Б-В
2003	249	201	48-16-58
2004	304	256	48-10-57
2005	332	280	52-11-61
2006	390	326	64-11-92
2007	472	420	52-8-74
2008	664	616	48-7-61
2009	807	743	64-17-74
2010	950	878	72-14-97
2011	1087	1028	60-12-81
2012	972	914	58-9-88
2013	1219	1148	71-21-96
2014	1303	1255	50-5-64
2015	1488	1445	43-4-60
2016	973	928	45-8-65
2017	707	669	36-4-58
2018	682	651	31-6-36
2019 11ай	Анализ 12 ай	Анализ 12 ай	29-8-37

А(саны) – Б (һәлак булучылар)- В(имгәнүчеләр)

"2019 елда юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган затлар саны"
күрсәткече үтәlmәгән, фаразланган -7 кеше, фактта- 8 кеше

Балалар катнашындагы аварияләр торышы

Еллар	Барлығы балалы ЮТһ	Зыян күрүче балалар белән А-Б-В
2006	2	2-0-1
2007	3	3-0-3
2008	6	6-0-6
2009	4	4-0-4
2010	5	5-2-3
2011	7	7-1-5
2012	4	4-1-4
2013	6	6-2-6
2014	7	7-0-9

2015	4	4-0-4
2016	3	3-1-4
2017	6	6-0-6
2018	3	4-0-4
2019 11 ай	5	5-0-6

А(саны) – Б (хәлак булучылар)- В(имгәнүчеләр)

"2019 елда юл-транспорт хәлакәтләрендә хәлак булган балалар саны"
күрсәткече үтәлгән, 1 бала фаразлаган, хәлак булучылар юк.

Һәләкәт төрләре

Еллар буенча һәләкәтләр төрләре	Барлығы					Имгәнүчеләр белән					Матди зыян белән				
	2012	2014	2015	2016	2017	2012	2014	2015	2016	2017	2012	2014	2015	2016	2017
Бәрелешләр	384	425	457	483	371	28-4-49	19-4-20	13-1-26	11-1-21	15-1-30	356	386	444	472	307
Авулар	61	120	117	216	21	16-5-25	17-0-30	14-2-18	19-4-25	13-0-16	45	75	103	197	21
Техник чараларны бәрдерү	320	433	587	421	219	0	0	0	1-0-1	0	320	418	578	420	132
Киргәләргә бәрелү	152	139	154	180	30	4-0-4	3-0-2	4-0-5	3-0-5	4-0-8	148	122	150	177	39
Жәяүлене бәрдерү, шул исәптән балаларны	8	5	11	4	7	7-0-7	8-1-6	11-1-10	1-2	7-3-4	-	-	-	-	4
Велосипедчыны бәрдерү, шул исәптән балаларны	0	1	0	0	0	-	1-0-1	0	0	0	-	-	-	-	-
	0	1	0	0	0	-	1-0-1	0	0	0	-	-	-	-	-
ДДТТ(Детско-дорожно-транспортный травматизм) 16 яшькә кадәр, шул исәптән пассажирлар	4	5	4	8	0	4-1-4	7-0-9	4-0-4	8-1-9	6-0-6	-	-	-	-	-
	1	2	3	7	0	1-1-1	5-0-7	3-0-3	7-1-8	6-0-6	-	-	-	-	-
Хайваннарны таптату	4	18	13	23	6	-	1-0-1	0	1-0-2	0	4	12	13	22	0
Башка вакыйгалар	39	64	73	97	53	1-0-1	1-0-1	0	0	0	39	50	73	97	15

А(саны) – Б (һәләк булучылар)- В(имгәнүчеләр)

Һәләкәт төрләре

Еллар буенча һәләкәтләр төрләре	Барлығы				Имгәнүчеләр белән				Матди зыян белән			
	2018				2018	2019 11			2018			
Бәрелешләр	377				9-0-2	8-1-18			368			
Авулар	23				11-5-11	6-2-5			12			
Техник чараларны бәрдерү	189				0				189			
Юлдан кырыйга төшүләр	13				5-1-7	3-1-3			8			
Киртәләргә бәрелү	42				0				42			
Жәяүлене бәрдерү, шул исәптән	4				4-0-4	10-4-9			0			
балаларны	0				1-0-1				0			
Велосипедчыны бәрдерү, шул исәптән	2				2-0-2	2-0-2			0			
балаларны	0				0				0			
ДДТТ 16 яшькә кадәр, шул исәптән	0				0				0			
пассажирлар	0				0				0			
Хайваннарны таптату	0				0				0			
Башка вакыйгалар	32				0				32			

А(саны) – Б (һәләк булучылар)- В(имгәнүчеләр)

Юл-транспорт һәләкәтләрен ясау сәбәпләре

		Барлығы					Имгәнүчеләр белән					Матди зыян белән				
		2012	2014	2015	2016	2017	2012	2014	2015	2016	2017	2012	2014	2015	2016	2017
УНС	Дәүләт	2	1	2	0	0	2-2-5	1-0-1	1-2	-	-	-	-	-	-	0
	Шәхси	9	10	7	13	12	9-11	11-2-19	7-1-15	13-2-14	5-0-9	-	-	-	-	7
Тизлек		103	102	124	161	48	19-2-26	24-2-30	13-1-5	9-3-19	16-0-25	84	82	111	152	10
Узу		10	5	2	5	12	3-2-3	0	2-0-3	5-0-7	1-0-2	7	5	2	-	7
Каршыга чыгу		-	28	27	37	20	-	3-1-2	3-0-4	4-1-6	1-1-6	-	25	24	33	6
Маневр ясау		309	242	362	347	148	1-1-3	2-0-2	1-0-1	0	0	308	240	361	347	172
шул исәптән артка чигенү		261	345	412	393	169	-	0	0	0	0	261	345	412	393	138
Юл киселешләренә керү		143	157	165	186	92	8-0-12	4-0-4	4-1-7	1-0-2	6-0-8	135	154	161	185	112
Интервал, дистанция		233	278	395	287	169	5-1-16	1-0-1	1-0-1	1-0-2	2-0-2	288	277	394	286	49
Жәяүлеләр гаебе белән		3	1	3	1	2	3-0-3	2-0-3	3-0-3	1-0-1	6-3-3	-	-	-	-	2
Башка хокук бозулар		63	112	218	89	35	4-0-5	1-0-1	4-0-6	5-1-5	2-0-3	59	111	214	84	18
3 елга кадәр машина йөртүчеләр		-	-	-	-	-	2-3-21	12-0-15	5-0-10	3-1-5	-	-	-	-	-	0

А(саны) – Б (һәлак булучылар)- В(имгәнүчеләр)

Юл-транспорт һәлакәтләрен ясау сәбәпләре

		Барлығы					Имгәнүчеләр белән					Матди зыян белән				
		2018	2019/ 10	2020	2021	2022	2018	2019/10	2020	2021	2022	2018	2019/ 10	2020	2021	2022
УНС	Дәүләт	1	0				1-0-1	1-0-1				0	0			
	Шәхси	18	6				6-2-4	1-2				12	4			
Тизлек		17	8				12-4-7	7-2-7				5	0			
Узу		8	5				0	0				8	5			
Каршыга чыгу		10	8				2-0-3	2-0-4				8	5			
Маневр ясау		185	178				0	0				185	178			
шул исәптән артка чигенү		176	148				0	0				176	147			
Юл киселешләренә керү		115	93				3-0-3	1-0-1				113	92			
Интервал, дистанция		143	56				3-0-4	3-0-4				140	54			
Велосипедчы гаебе белән		1	1				1-0-1	1-0-1				0	0			
Жәяүлеләр гаебе белән		2	2				2-0-2	2-2-0				0	0			
Башка хокук бозулар		6	0				1-0-1	1-0-1				5	4			
3 елга кадәр машина йөртүчеләр		0	0				0	0				0	0			

А(саны) – Б (һәлак булучылар)- В(имгәнүчеләр)

ЮТҺ булу урыны

12

Булу урыны		Барлығы							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге	Барлығы	465	492	536	634	683	296	374	325
	имгәнүчеләр белән	13-0-19	11-1-13	10-10	4-0-4	4-1-4	2-0-3	7-0-7	2-1-1
	матди зыян белән	452	481	526	630	679	294	367	324
Казан- Малмыж а/ю	Барлығы	166	242	251	184	332	86	129	73
	имгәнүчеләр белән	18-5-34	25-8-44	16-3-21	6-1-5	14-3-24	6-0-8	11-2-18	8-2-17
	матди зыян белән	148	217	236	178	318	80	118	65
Арча- чиге Мари Иле а/ю	Барлығы	54	60	97	105	142	33	26	12
	имгәнүчеләр белән	11-2-19	10-11	6-1-9	4-1-4	4-0-4	7-1-7	2-1-1	2-1-1
	матди зыян белән	43	50	91	101	138	26	24	10
Арча- Олы Әтнә а/ю	Барлығы	16	29	35	27	55	18	20	13
	имгәнүчеләр белән	0-0-0	1-3-0	2-0-3	2-03	0	3-0-4	0	0
	матди зыян белән	16	28	33	26	55	15	20	13
Арча- Сеже а/ю	Барлығы	21	12	37	40	66	18	23	14
	имгәнүчеләр белән	2-0-2	3-0-3	8-0-14	1-0-1	4-1-6	0	3-2-1	2-1-1
	матди зыян белән	19	9	29	39	62	18	20	12
Арча- Теләче а/ю	Барлығы	18	45	50	65	90	17	24	19
	имгәнүчеләр белән	2-0-2	2-0-4	4-1-6	3-0-3	2-0-2	0	2-0-3	2-0-2
	матди зыян белән	16	43	46	62	88	17	22	17
Башка юллар	Барлығы	30	97	33	55	98	28	35	22
	имгәнүчеләр белән	6-2-6	5-1-5	6-7	6-1-9	9-2-13	5-1-9	5-1-5	4-2-4
	матди зыян белән	34	92	27	51	89	29	30	18
Башка торак пунктлар	Барлығы	92	119	74	90	126	29	51	30
	имгәнүчеләр белән	6-0-6	4-1-3	0	1-0-1	2-0-3	2-0-3	1-0-1	2-0-4
	матди зыян белән	86	115	74	89	124	26	50	28

А(саны) – Б (һәлак булучылар)- В(имгәнүчеләр)

**Машина йөртүчеләрнең яшәү урыны буенча юл-транспорт һәләкәтләрен
анализлау
2019/10**

	Арча районы	ТР халкы	РФ төбәкләрендә яшәүчеләр
	Барлығы	Барлығы	Барлығы
Арча шәһәре	283 (1-0-1)	26	5
Казан-Малмыж а/ю	47 (4-1-4)	12 (4-1-13)	6
Арча-Марий Иле а/ю	9 (1-0-1)	2	1-1-0
Арча-Олы Әтнә а/ю	11	2	0
Арча-Сеже а/ю	9 (2-1-1)	3	0
Арча – Теләче а/ю	15 (2-0-2)	2	0
Башка юллар	17 (4-2-4)	1	0
Башка торак пунктлар	25 (2-0-4)	3	0
Барлығы	416 (16-4-17)	50 (4-1-13)	21 (1-1-0)

ЮТҺ профилактикасы

№	Атамасы	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	УНС	194	175	192	93	132	168	158	111	
2	Узып китү (12.15 . 4)	19	271	283	195	211	211	200	193	
3	Таныклыксыз машина йөртү (12.7 . 1)	40	29	37	21	40	40	17	23	
4	Мәхрүм ителгәннәр (12.7 2)	29	35	25	13	26	23	22	6	
5	Балаларны СДУСЫЗ йөртү	388	299	135	175	223	195	143	106	
6	Каеш (12.6)	1930	1928	1638	1318	2147	1539	1756	0	
7	Жәяүлеләргә юл бирмәү (12.18)	161	165	202	222	237	177	191	358	
Барлығы хокук бозулар		2761	2902	2512	2037	3016	2353	2487	797	

Юл-транспорт һәләкәтләре икътисадка шактый зыян китерә:

- амбулатор һәм стационар дөвалауга, зыян күрүчеләрне һәм һәләк булганнарны транспортлауга чыгымнар;
- реабилитациягә чыгымнар;
- кешеләрнең үлүе яки даими эшкә сәләтсезлеге аркасында алынмый калган продукциядән чыгымнар;
- мөлкәткә зыян килү, юл буге коммуникацияләрен торгызу белән бәйлә чыгымнар;
- юл-транспорт һәләкәтләренең сәбәпләрен тикшерү, иминият суммалары түләүләрен оештыру, суд чыгымнары;
- вакыт югалту белән бәйлә чыгымнар.

Туганнарына, якиннарына, юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган һәм имгәнгән кешеләрнең хезмәттәшләренә китерелгән мораль зыян бәяләп бетергесез.

Муниципаль район юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, юл-транспорт һәләкәтләрен кисәтү һәм аларның авыр нәтижәләрен киметү бүгенге көндә башкарма хакимиятнең иң мөһим бурычларыннан берсе булып тора.

2019 елның 11 ае йомгаклары буенча "2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру" федераль максатчан программаның максатчан 7 гә тигез авариялелек күрсәткече үтәлмәгән һәм 1 кешегә арткан. Һәләк булган балалар юк (29-8-37).

2019 елның 11 ае эчендә зыян күрүчеләр булган 29 юл-транспорт һәләкәтендә 8 кеше һәләк булган һәм 37 кеше имгәнгән. 2018 елның АППГ (аналогичный период прошлого года) белән чагыштырганда һәләк булучылар саны 2 кешегә арткан.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, кешеләрнең төп өлеше төбәк әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы юлларда һәләк булган.

Арча муниципаль районында аварияләр булу сәбәпләренә китерүче төп факторлар:

- юл хэрэкәтендә катнашучылар тарафыннан юл хэрәкәте кагыйдәләренә битарафлык, начар дисциплина, транспорт чаралары белән идарә иткәндә машина йөртүчеләрнең игътибарсызлыгы һәм жыйнаксызлыгы;

- юл хужалыкларының техник дәрәжәсенен, юл хэрәкәтен оештыру чараларының заманча таләпләргә туры килмәве;

Районда һәлак булучылар белән юл-транспорт һәлакәтләренең төп төрләре: бәрелешләр, авулар һәм жәяүлеләрне бәрдерү.

Районда һәлак булучылар белән юл-транспорт һәлакәтләренең төп сәбәпләре: тизлек режимын арттыру, каршы як полосага чыгу, тыелган участокларда башка техник чараларны узып китү, юл киселешләрендә юл хэрәкәте кагыйдәләрен бозу, исерек хәлдә транспорт чаралары белән идарә итү.

Программа-максатчан метод булмау шартларында авариялелекнең көтелгән күрсәткече 1 нче кушымтада китерелгән.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ.

Программаның максаты - юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучылар һәм зыян күрүчеләр (шул исәптән балалар) булган юл-транспорт һәлакәтләренең санын киметү, гражданның тормышын, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, район юлларында хэрәкәтнең имин шартларына аларның законлы хокукларын гарантияләүне арттыру.

Программаның бурычлары:

- кешеләрнең һәлак булу ихтималы аеруча зур булган юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмау;

- юл-транспорт һәлакәтләрендә имгәнүләрне киметү;

- юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын үстерү;

- юл хэрәкәте иминлеген арттыру буенча эшчәнлек белән идарә итү системасын камилләштерү;

- юл хэрәкәтендә катнашучыларның хокукый аңын һәм жаваплылыгын үстерү;

- жирле әһәмияттәге юлларда куркыныч урыннарны бетерү;
- урамнарда һәм юлларда юл хәрәкәте кагыйдәләрен өйрәтү системасын камилләштерү.

Аварияләлек күрсәткечләренә ирешүнең көтелгән динамикасы 2 нче кушымтада китерелгән.

III. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

2020 елгы Программа чаралары исемлеге 3 нче кушымтада чагылдырылган.

Программа чаралары транспорт чаралары һәм жәяүлеләрнең хәрәкәт шартларын яхшыртуны, транспорт агымнарын жайга салуны, хәрәкәтне оештыру буенча эшләнгән проектларны һәм юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемасын куллануны, жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүне, юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгуга юл шартларының йогынтысын киметүне, юл-транспорт һәлакәтләре тупланган урыннарда инженерлык чаралары уздыруны күздә тоту.

IV. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

2020 ел Программасы чараларын муниципаль берәмлек бюджеты хисабына 2 204 127 сум күләмдә финанслау планлаштырыла.

V. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең оештыру-хокукый аспекты

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты башкара.

Программаны тормышка ашыруда Арча муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре, Россия Эчке эшләр министрлыгының Арча районы буенча ЮХИДИ бүлекчәсе, Арча районындагы «Юл хәрәкәте иминлеге» ДБУ бүлекчәсе, массакүләм мәгълүмат чаралары катнаша.

Программада катнашучыларның үзара хезмәттәшлеген Арча муниципаль районы Башкарма комитетының юл хәрәкәте куркынычсызлыгы комиссиясе гамәлгә ашыра.

Арча муниципаль районы Башкарма комитетының юл хәрәкәте куркынычсызлыгы буенча комиссиясе түбәндәге төп функцияләргә тормышка ашыра:

- киләсе финанс елына Программа чараларының еллык планы проектын әзерләү һәм Программаны дәүләт заказчылары белән килештерүгә кагылышлы мәсьәләләр буенча эшчәнлекне координацияләү;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм төрле оештыру-хокукый формадагы оешмалар белән үзара яраштырылган хезмәттәшлек буенча чаралар комплексын үтәү;

- Программа чараларын тормышка ашыру турында статистик һәм аналитик мәгълүматны жыю һәм системалаштыру;

- Программа чараларын тормышка ашыру нәтижеләренә мониторинг, әлеге чараларны тормышка ашыру турында аналитик мәгълүмат формалаштыру һәм Программаны тормышка ашыру турында хисап әзерләү;

- Программа чараларының нәтижелелеге күрсәткечләрен, нәтижелелеген һәм аларның индикаторларына һәм күрсәткечләренә туры килүен бәйсез бәяләүне оештыру;

- Программаны гамәлгә ашыру барышы һәм нәтижеләре турында жәмәгатьчелеккә мәгълүмат бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүнең финанс аспекты

Программаны тормышка ашыруга кирәкле финанс чыгымнары 3 нче кушымтада (финанслау объектларының адреслы исемлеген) чагылдырылган.

Программаның гамәлдә булуын тәмамлау аны гамәлгә ашырганда, муниципаль район бюджетында өстәмә керемнәр булмаган очракта, вакытыннан алда туктату - Татарстан Республикасы Хөкүмәте һәм Арча муниципаль районы

Башкарма комитеты карарлары нигезендә аны гамәлгә ашыру нәтижәсез дип танылган очракта туктатыла.

Инфраструктура үсеше бүлеге башлыгы

Р.В.Хәбибуллин

"2020 елда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" муниципаль программасына
1 нче кушымта

Максатчан программа методы булмаган шартларда авариялелекнең көтелгән күрсәткече

Авариялелек күрсәткече	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ЮТһ нәтижәсендә һәлак булган затлар саны	9	19	16	16	17	17	17	18	18

"2020 елда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" муниципаль программасына
2 нче кушымта

Авариялелек күрсәткечләренә ирешүнең көтелгән динамикасы

Авариялелек күрсәткече	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ЮТһ нәтижәсендә һәлак булган затлар саны	9	19	13	12	12	12	11	11	11
Инерцион сценарий белән чагыштырганда, юл-транспорт һәләкәте нәтижәсендә һәлак булган затлар саны кимү	-	-	3	4	5	5	6	7	7

"2020 елга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү"

"РАСЛЫЙМ"

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитетының юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе рәисе, башкарма комитет житәкчесе

И. Ә. Галимуллин

2019 ел

"2020 елда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген үстерү" муниципаль программасы чаралары

№	Юл хәрәкәте иминлеген үстерү буенча муниципаль программа чараларының исеме	Адресы	Эш күләме	Үлчәү берәмлеге	Үлчәү берәмлеге өчен смета бәясе, сүм	Гомуми смета бәясе, сүм	Финанслау чыганагы	Искәрмә
1	Яңа юл билгеләре щиты урнаштыру	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге ДУС (Дорожно-уличная сеть)	30,00	данә	3130,00	93 900,00	Жирле бюджет	ТР Финанс министрлыгының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндерү чыгымнары сметасы

2	Юл билгеләре щитларын алыштыру	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге ДУС	60,00	данә	2194,00	131 640,00	Жирле бюджет	ТР Финанс министрлығының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндерү чыгымнары сметасы
3	Горизонталь күчәрле юл тамгасы төшерү	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге ДУС	16000,00	м	-	900 825,00	Жирле бюджет	Юл хәрәкәтен оештыру проекты нигезендә
4	Көйләнми торган жәяүлеләр кичүендә бары сары-ак төстәге "ЗЕБРА" горизонталь юл тамгасы төшерү (1.14.1)	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге ДУС	2445,00	кв.м.	-			ТР Финанс министрлығының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндерү чыгымнары сметасы
5	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенәң жирле әһәмияттәге юл-урам челтәренәң (авыл жирлекләренәң юл-урам челтәре - вак таш яки асфальтобетон өслеге белән) чокырларын асфальтобетон юл өслеге белән ремонтлау.	"Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге ДУС	700,00	кв.м.	769,66	538 762,00	Жирле бюджет	ТР Финанс министрлығының Казначылык Департаменты белән килештерелгән төзекләндерү чыгымнары сметасы

6	Юл хэрэкэте куркынычсызлыгы темасына социаль реклама урнаштыру	Муниципаль милектэге биналар һәм муниципаль торак фонды биналары	4,00	данә	25000,00	100 000,00	Жирле бюджет	Юл хэрэкэте иминлеген тээмин итү буенча Татарстан Республикасы Хөкүмәте комиссиясе карарлары.
7	14 яшькә кадэрге балаларны яңа ел бүлэге составындагы яктылык кайтаручы элементлар белән тээмин итү	Арча муниципаль районы балалары	8780,00	компл.	50,00	439 000,00	Жирле бюджет	Юл хэрэкэте иминлеген тээмин итү буенча Татарстан Республикасы Хөкүмәте комиссиясе карарлары.
Барлыгы, сум						2 204 127,00		

Инфраструктура үсеше бүлэге башлыгы Р.В. Хәбибуллин

	балалар саны											
	2012 елга үзгәреш	процент	-	-	-7,23	-6,6	-7,23	-11,7	-15,74	-21,38	-28,19	-28,4
	2012 елга үзгәреш	кеше	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган балалар саны	кеше, факт	-	-	2 Үтәлмәгән	0 үтәлгән	0 үтәлгән	1 үтәлгән	0 үтәлгән	0 үтәлгән	0 үтәлгән	-
3	Социаль хәвеф (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар саны 100 мең кешегә)	берәмлек	17	-	16	15,6	16,1	15,7	15,2	13,4	12,3	11,8
	2012 елга үзгәреш	процент	-	-	-6	-8	-5,5	-7,5	-10,5	-21	-27,5	-30,5
	2012 елга үзгәреш	берәмлек	-	-	-1	-1,4	-0,9	-1,3	-1,8	-3,6	-4,7	-5,2
4	Транспорт хәвефе (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар саны, 10 мең транспорт чарасына)	берәмлек	1,7	-	1,6	1,5	1,6	1,6	1,5	1,2	1,1	1,1
	2012 елга үзгәреш	процент	-	-	-8,2	-13,1	-3,61	-6,56	-12,62	-28,03	-34,75	-36,07
	2012 елга үзгәреш	берәмлек	-	-	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,6	-0,6